

1

Bu parçada anlatılan sözün
“kinayeli” sayılması için, asıl
anlamı nasıl kullanılmalıdır?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 1

Asıl anlam, başka bir maksadı anlatmaya yarayan bir araç olmalıdır.

2

Bir sözün doğruluğunu
değerlendirirken, kinayede önce
hangi mana aranmalıdır?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 2

Gizli veya dolaylı kastedilen mana aranmalıdır.

3

İlk anlam yanlış görünse bile
sözün doğru olabildiği durum
hangisidir?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 3

Dolaylı anlatılan mana doğru olduğunda.

4

Verilen örnekte uzunlukla ilgili söz, gerçekte neyi anlatmak için kullanılmıştır?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 4

O kişinin boyunun uzun olduğunu anlatmak için kullanılmıştır.

5

Bu örnek, kinayeli anlatım hakkında hangi temel kuralı öğretir?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 5

Sözde asıl hükmün, kastedilen manaya göre verileceğini öğretir.

6

Bu hikâyelerde doğruluk nerede toplanır?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 6

Sonunda ulaştırdığı hakikatte
toplanır.

7

Hikâyelerin görünen yüzü hangi görevle anlatılıyor?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 7

Uzak bir hakikati yaklaştırıp göstermeye yarayan temsil göreviyle anlatılıyor.

8

Anlatımda hâl dilinin konuşur gibi gösterilmesi, çocuğun anlamasına nasıl yardım eder?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 8

Cansız veya soyut şeyleri sanki konuşuyormuş gibi düşündürerek anlamayı kolaylaştırır.

9

Parçaya göre temsil ile anlatmak,
hakikati küçültmek midir yoksa
yaklaştırmak mıdır?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 9
Yaklaştırmaktır.

10

Belâgat ilminde, bir sözün açık görünen anlamı asıl hedef değilse o söz nasıl adlandırılır?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 10

Kinayeli söz denilir.

11

Kinayeli anlatımda doğruluk
ölçüsü neden doğrudan
kelimelerin ilk anlamı değildir?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 11

Çünkü kelimeler, daha derin bir manaya geçmek için kullanılmaktadır.

12

Kastedilen mana doğru
olduğunda, dış anlamdaki eksiklik
neden sözün doğruluğunu
bozmaz?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 12

Çünkü hüküm, maksat üzerinden
verilir.

13

Örnekte anlatılan insan uzun boylu değilse, eşyaları uzun olsa bile hüküm neden değişmez?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 13

Çünkü aranan şey eşyanın uzunluğu değil, kişinin uzun olmasıdır.

14

O kişinin boyu kısa olursa ama
eşyalar uzun olursa, niçin söz
yanlış olur?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 14

Çünkü asıl kastedilen özellik kişide bulunmaz.

15

Parçada geçen bazı hikâyeler niçin kinaye bölümüne konuluyor?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 15

Çünkü onların dış anlatımı, daha derin bir hakikati göstermek için kullanılıyor.

16

“Lisan-ı hal”in “lisan-ı kal” gibi gösterilmesi niçin yapılır?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 16

Herkes daha kolay anlayabilsin
diye yapılır.

17

Hâl dili yerine söz dili kullanılması,
anlatımda hangi değişikliği yapar?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 17

Sessiz manaları konuşur gibi
gösterir.

18

Şahs-ı manevînin maddî şahıs gibi gösterilmesi, karmaşık manaları nasıl etkiler?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 18

Onları sadeleştirip tek örnek içinde toplamaya yardımcı olur.

19

Parçaya göre kinayeli anlatımda
sözün ilk anlamı ne işe yarar?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 19

Asıl kastedilen manayı
düşündürmeye yarar.

20

Bu anlatım türünde “doğru mu yanlış mı?” sorusu en çok neye yöneltilir?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 20

Kastedilen manaya yöneltilir.

21

Kastedilen mana yanlışsa, dış
görünüştaki anlam doğru olsa bile
söz nasıl sayılır?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 21
Yanlış sayılır.

22

Verilen örnekte uzunluktan bahseden ifade, doğrudan değil dolaylı bir anlatımdır. Bu dolaylı anlatım nevi bildirir?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 22

Kişinin uzun boylu olduğunu bildirir.

23

Bazı hikâyelerin kinaye sayılması,
onların tamamen uydurma olduğu
anlamına gelir mi?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-
temsil-olusu

Cevap 23

Hayır, asıl manalarının doğru olduğunu gösterir.

24

Bu hikâyelerin sonunda verilen gerçekler için nasıl bir değerlendirme yapılıyor?

5sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu

Cevap 24

Çok doğru ve gerçeğe uygun oldukları söyleniyor.